

De heer Frank VANDENBROUCKE
Minister van Werk en Pensioenen
Wetstraat 62
1040 BRUXELLES

Correspondent
David Szafran

onze referentie
SVB/DS/MLC

uw referentie

datum
19 december 2003

Mijnheer de Minister,

Betreft : Het statuut van de bedrijfsrevisor – statuut van zelfstandige/werknemer

Ik heb de eer U bij deze op de hoogte te houden van de huidige bedenkingen inzake het statuut van zelfstandige in verband met de specifieke situatie van de revisor. Wij wensen uw aandacht te vestigen op de noodzaak om rekening te houden met de specifieke reglementering die van toepassing is op bedrijfsrevisoren, teneinde te vermijden dat de revisoren en de stagiairs die werkelijk de hoedanigheid hebben van zelfstandige zouden geherkwalificeerd worden als werknemers.

1. Uittreksel van het memorandum aan de Regering

Hierbij heb ik de eer U een uittreksel van het memorandum dat gericht werd tot de Formateur van de Regering door het Instituut der Bedrijfsrevisoren over te maken:

“4.5. Het statuut van bedrijfsrevisor

De Raad van het IBR deelt de bezorgdheid die in het voorontwerp van wet wordt geuit, en dat is onderzocht onder de vorige legislatuur, die de regels inzake het statuut van zelfstandige wil toepassen en verduidelijken.

Wat de toepassingsmodaliteiten en –criteria betreft, wenst de Raad van het IBR de aandacht van de Regering te vestigen op de specificiteit van de regels die van toepassing zijn op de vrije beroepen in het algemeen en op de bedrijfsrevisoren in het bijzonder. De Raad van het IBR onderstreept dat rekening moet worden gehouden met deze specificiteiten onder andere :

- *de regels inzake de uitoefening van het beroep (persoonlijke aansprakelijkheid verbonden met de ondertekening van de verslagen, enz.); en*
- *de regels die op de stage van toepassing zijn.”*

./....

2. Specificiteiten

De specificiteiten vermeld in het uittreksel van het memorandum dienen verduidelijkt te worden.

2.1. *Regels met betrekking tot de uitoefening van het beroep*

Inleiding

In het algemeen oefenen de bedrijfsrevisoren hun beroep uit als zelfstandige. Niettemin, sinds de wet van 21 februari 1985 die artikel *7bis* heeft ingevoegd in de wet van 22 juli 1953 houdende oprichting van een Instituut der Bedrijfsrevisoren, is het de bedrijfsrevisoren toegelaten zich als werknemer te verbinden bij een andere bedrijfsrevisor. Op de ledenlijst wordt dan de hoedanigheid van werknemer bij een andere bedrijfsrevisor vermeld.

Er dient echter vermeld te worden dat de keuzevrijheid tussen één of ander regime (zelfstandige of werknemer) niet totaal is.

Ondertekening van de verslagen

Artikel 21 van het koninklijk besluit van 10 januari 1994 betreffende de plichten van de bedrijfsrevisoren bepaalt dat de bevoegdheid om een verklaring of een certificering te tekenen in naam van zijn werkgever niet kan toegekend worden aan een bedrijfsrevisor die zijn beroep uitoefent in het kader van een arbeidsovereenkomst met een andere bedrijfsrevisor.

Aansprakelijkheid

Artikel *9bis* van de wet van 22 juli 1953 bepaalt dat de bedrijfsrevisoren aansprakelijk zijn voor de uitoefening van hun beroepstaken overeenkomstig het gemeen recht. Het is hun verboden zich aan deze aansprakelijkheid, zelfs gedeeltelijke, door een bijzondere overeenkomst te onttrekken. De wet biedt hun de mogelijkheid hun burgerrechtelijke aansprakelijkheid te laten dekken door een door de Raad van het Instituut goedgekeurd verzekeringscontract. De Raad van het IBR heeft beslist dat een verzekeringsplicht verplicht is.

Vervolg 2

Brief gericht aan de heer Frank VANDENBROUCKE

Minister van Werk en Pensioenen

.../....

De wet van 3 juli 1978 betreffende de arbeidsovereenkomsten bepaalt daarentegen in artikel 18 dat een werknemer enkel aansprakelijk is voor zijn bedrog en zijn zware schuld ingeval bij de uitvoering van zijn overeenkomst de werkgever of derden schade berokkent. Voor lichte schuld is hij enkel aansprakelijk als die bij hem eerder gewoonlijk dan toevallig voorkomt.

Besluit

Uit wat voorafgaat volgt dat enkel onafhankelijke bedrijfsrevisoren gemachtigd worden om de verslagen te ondertekenen. Zij zouden evenwel onbeperkt aansprakelijk kunnen zijn.

2.2. De regels van toepassing op de stage

Inleiding

Tot de hervorming van het bedrijfsrevisoraat in 1985, kon de stage van bedrijfsrevisor slechts verricht worden in het kader van een overeenkomst van zelfstandige dienstverlening. Vanaf de afkondiging van deze nieuwe wet, was de Raad van mening dat de stage voortaan verricht kon worden in het kader van een arbeidsovereenkomst. Deze mogelijkheid werd bevestigd door het koninklijk besluit van 13 oktober 1987 betreffende de stage van de kandidaat-bedrijfsrevisoren.

Dit koninklijk besluit benadrukt inderdaad dat de stage verricht mag worden in het kader van een arbeidsovereenkomst of van een overeenkomst van zelfstandige dienstverlening.

Arbeidsovereenkomst

Artikel 21 van het koninklijk besluit van 13 oktober 1987 bepaalt dat de stageovereenkomst onderscheiden is van de arbeidsovereenkomst en dat de beëindiging van deze laatste niet van rechtswege de beëindiging van de stage meebrengt.

Overeenkomst van zelfstandige dienstverlening

Artikel 22 van het voornoemde koninklijk besluit bepaalt dat, wanneer de stage wordt verricht in het kader van een overeenkomst van zelfstandige dienstverlening, de voorwaarden waaronder de dienstverlening zal geschieden schriftelijk vastgelegd worden.

.../....

Vervolg 3

Brief gericht aan de heer Frank VANDENBROUCKE

Minister van Werk en Pensioenen

.../.....

Deze overeenkomst bevat inzonderheid de verbintenis van de stagemeeester om de stagiair een ereloon te betalen in verhouding tot de door deze gepresteerde diensten; die bezoldiging mag niet lager zijn dan de door de Raad voorgeschreven minima.

Bij het vaststellen van die minima houdt de Raad rekening met de bereikte graad van beroepservaring, de volbrachte stageduur en de omvang van de verstrekte prestaties.

De stagemeeester verbindt zich ertoe de kosten terug te betalen die de stagiair voor de uitoefening van de hem toevertrouwde opdrachten heeft gemaakt.

Verhouding

In de praktijk bedraagt het aantal stagiairs werkzaam onder het statuut van zelfstandige ongeveer 14% van het totaal aantal stagiairs.

* * *

Ik hoop dat hetgeen voorafgaat U van nut zal zijn in het kader van de werkzaamheden verricht tijdens de ronde tafel betreffende het statuut van zelfstandige.

Met bijzondere hoogachting,

Ludo SWOLFS
✱ Voorzitter